Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Ibruktagande av Planet Youth modellen i Österbotten

Ungdomsfullmäktige 4.11.2026 § 36
ÖVPH/6546/00.02.04.00/2026

Beredare Sjöström Pia-Maria
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Ärende

Ibruktagande av Planet Youth-modellen i Österbotten
Beredning sektordir Pia-Maria Sjöström

Österbottens välfärdsområde har under 2026 utrett möjligheterna att använda Planet Youth som en del av det långsiktiga främjandet av barns och ungas välbefinnande och förebyggandet av riskbeteende i Österbotten. Planet Youth bygger på ett kunskapsbaserat och långsiktigt arbetssätt där lokal information om barns och ungas livsmiljö används som grund för gemensamma åtgärder för att stöda de skyddande strukturerna i barnen och de ungas närmiljö. Arbetet knyter an till det befintliga hälsofrämjande arbetet som betonas i den regionala planen för barn och ungas välfärd, bland annat familjecenterverksamheten, elevvården och kommunernas förebyggande arbete. Modellen har också en klar koppling till välfärdsområdets strategi där visionen är en befolkning med det bästa välmåendet och den bästa funktionsförmågan i Finland.
Den 9 oktober 2026 ordnade välfärdsområdet ett regionalt Planet Youth-seminarium för kommunernas och välfärdsområdets beslutsfattare och ansvarspersoner för barns och ungas tjänster. Målsättningen var att skapa en gemensam grund för ett möjligt införande av modellen i Österbotten. I den enkät som gjordes i anslutning till seminariet framkom ett tydligt intresse för fortsatt utveckling, 87 % bedömde möjligheterna som goda eller mycket goda. Hållbara samarbetsstrukturer fick flest prioriteringar, och tillräckliga resurser lyftes fram som den viktigaste enskilda framgångsfaktorn. I fritextsvaren efterlystes bland annat beslut och förankring, samarbete mellan organisationerna, tydligt ledarskap och ansvar, kommunernas medverkan, ungdomarnas delaktighet samt klarhet i hur den långsiktiga resurseringen och koordineringen ska ordnas.
Utifrån seminariet och den fortsatta beredningen föreslås att arbetet går vidare stegvis. Utgångspunkten är att kommunerna äger det lokala arbetet medan välfärdsområdet samordnar den regionala processen. Innan ett slutligt upplägg fastställs genomförs kommunvisa samtal för att kartlägga kommunernas behov, befintliga verksamhet, intresse och förutsättningar för att delta. Därefter sammanställs en gemensam regional lägesbild och beredningen fortsätter tillsammans med de kommuner som vill gå vidare.
I den fortsatta beredningen behöver särskilt verksamhetsmodell, ansvarsfördelning, styrning, regional koordinering, datainsamling och uppföljning samt resurs- och finansieringsbehov konkretiseras. Utgångspunkten bör vara att Planet Youth integreras i befintliga strukturer för främjande av barns och ungas välbefinnande och kompletterar det arbete som redan görs i kommunerna och välfärdsområdet.
Välfärdsområdet har ansökt om projektmedel från thl för att gemensamt med kommunerna utveckla en kunskapsbaserad samarbetsmodell för det förebyggande arbetet bland barn och unga. Ifall projektmedel erhålls kan dessa användas för att bygga upp en regional struktur för Planet Youth- modellen och påbörja implementeringen.
Ungdomsfullmäktiges behandling utgör ett led i beredningen. Under hösten planeras kommunvisa diskussionerna och därefter konkretiseras förslaget till regional verksamhetsmodell. Ett eventuellt införande av Planet Youth och de resurser som detta förutsätter behöver därefter kopplas till välfärdsområdets verksamhetsplanering.

Sektordirektör för barn, unga och familjer Sjöström Pia-Maria

- föreslår att Ungdomsfullmäktige besluter att för sin del förorda att Planet Youth tas i bruk som en regional verksamhetsmodell för främjande av barns och ungas välbefinnande fortsätter.
- Ger förslag på hur barn och unga kan involveras i arbetet med att ta ibruk modellen

Beslut:

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Ungdomsfullmäktige förordar införandet av Planet Youth-modellen som en regional verksamhetsmodell för att främja barns och ungas välbefinnande och anser att ungdomsfullmäktiges deltagande i processen är viktigt.

Bilagor

Kompletteran-
de material